

Eesti Pank
Bank of Estonia

Andres Sutt

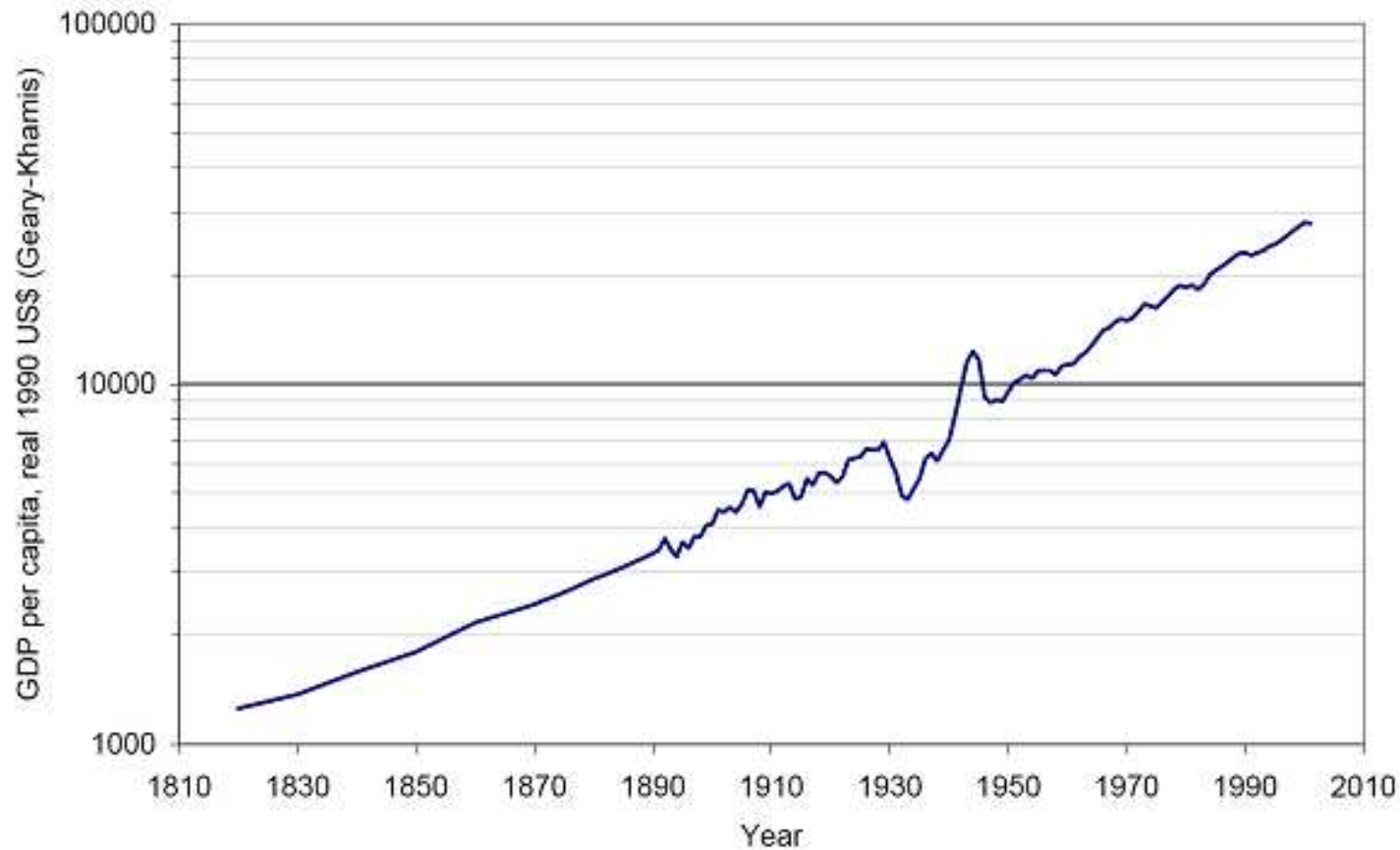
Eesti majandus üleilmases majanduskriisis: hetkeseis ja väljavaated

14. Aprill 2009

Maailmamajandus on loodud kasvama

United States

Eesti Pank
Bank of Estonia

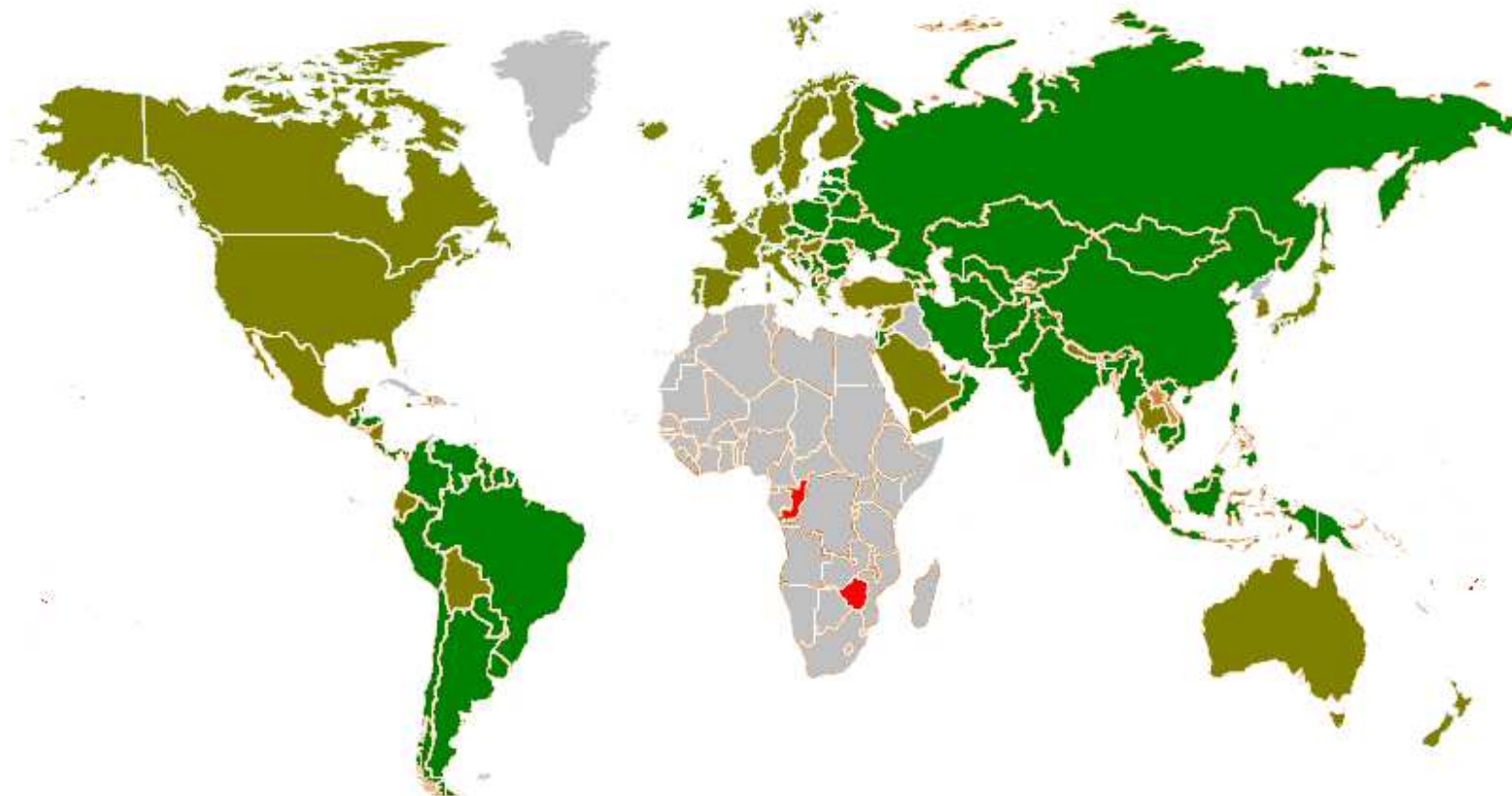
Maailmamajandus kriisis

Milline on maailm meie ümber?

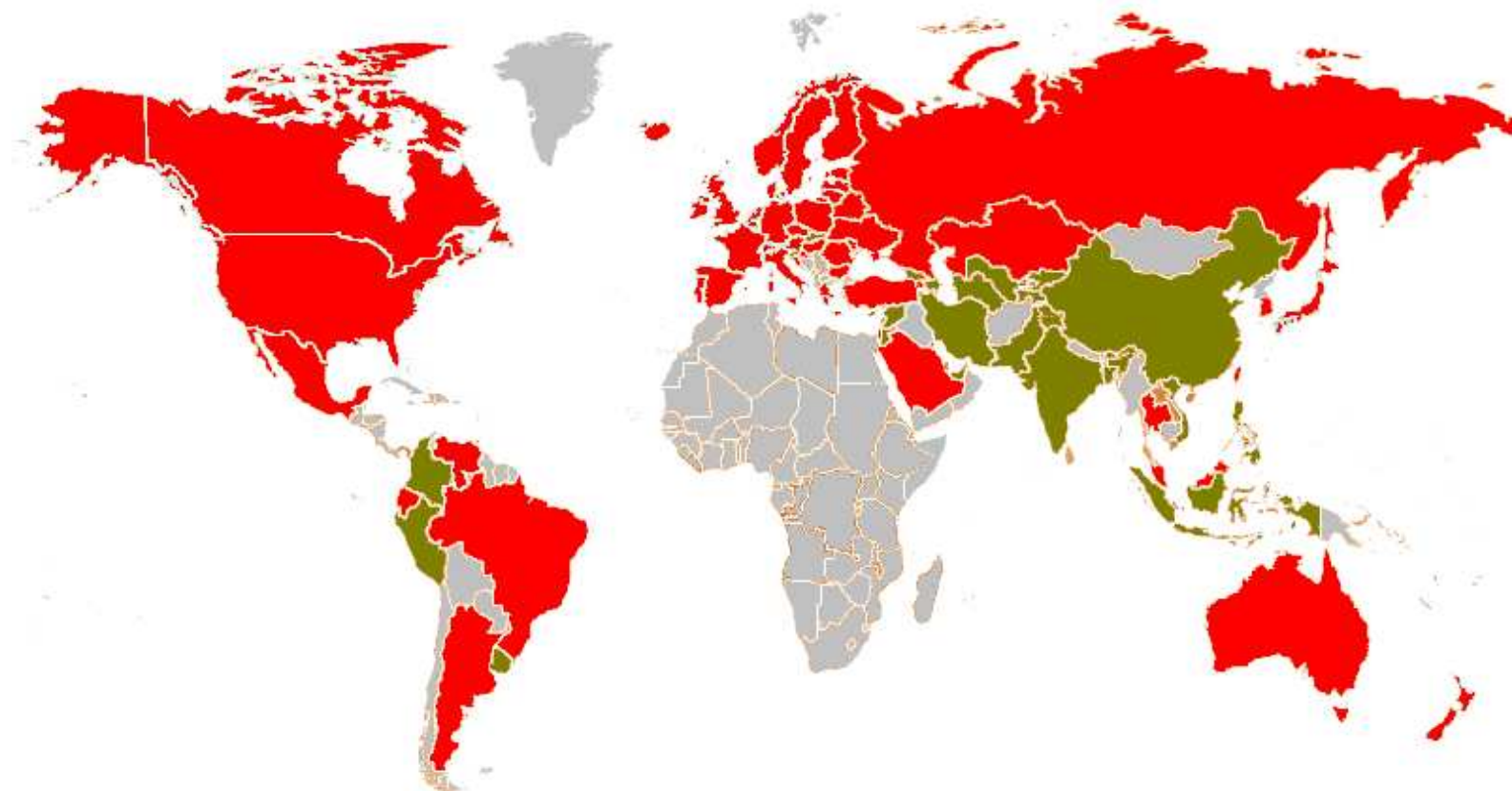
- Arenenud riikidest alanud finantskriis on segi löönud maailma viimase 10 aasta kasvumudeli
- Kannatavad nii toorainete eksportijad kui ka kaupade väljaveole orienteeritud riigid
- Üldine riskikartlikkus on põhjalikult muutnud turgude suhtumist ELi uutesse liikmesriikidesse
- Rahvusvaheline tööjaotus peab muutuma, ümberkorraldusi toetab Euroopa ja USA intresside alandamine ja fiskaalstiimul

2007: hea aasta

Allikas: IMF WEO Database

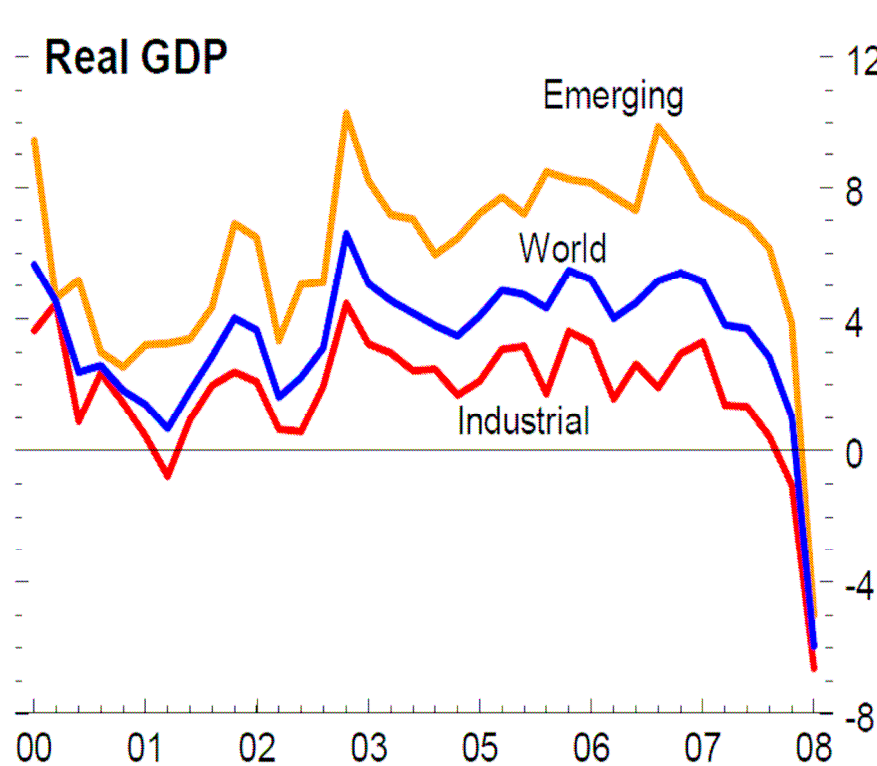
2009: teistmoodi tegelikkus

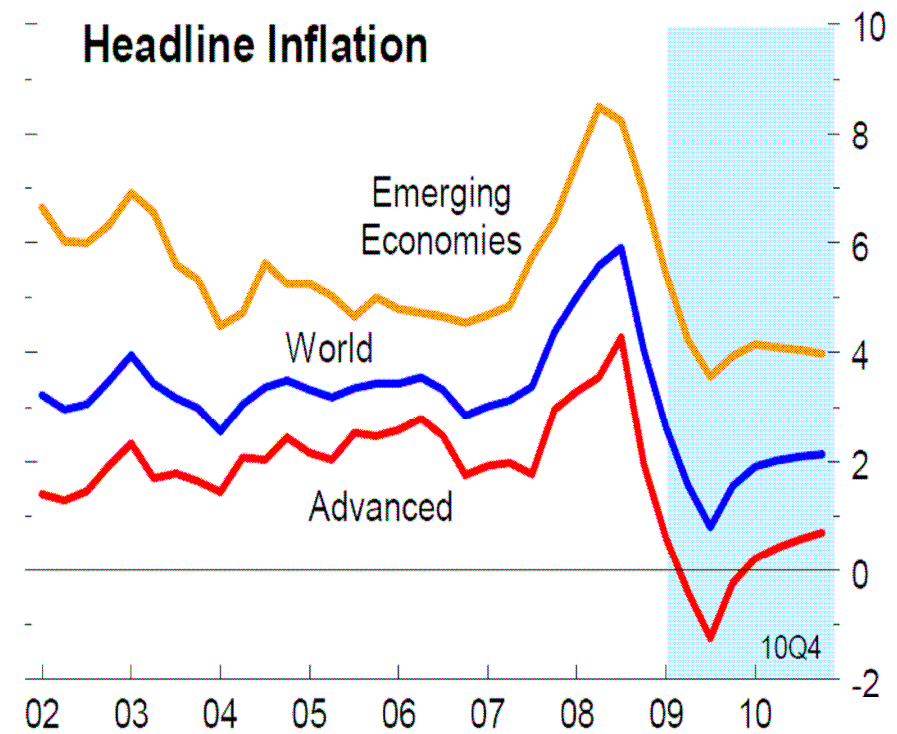

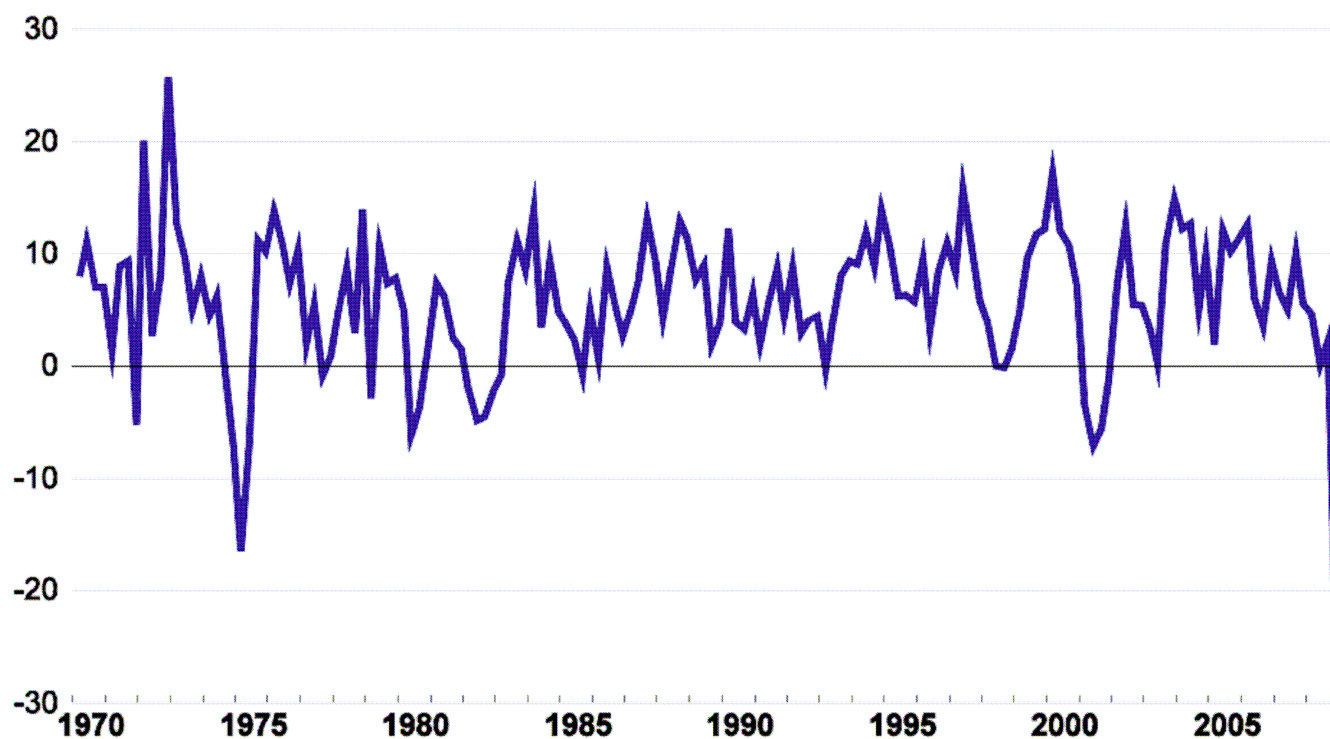
Maailmamajandus on vabalanguses...

Source: IMF, Global Data Source and IMF staff estimates.

... ja maailmakaubanduse maht on järsult kahanenud

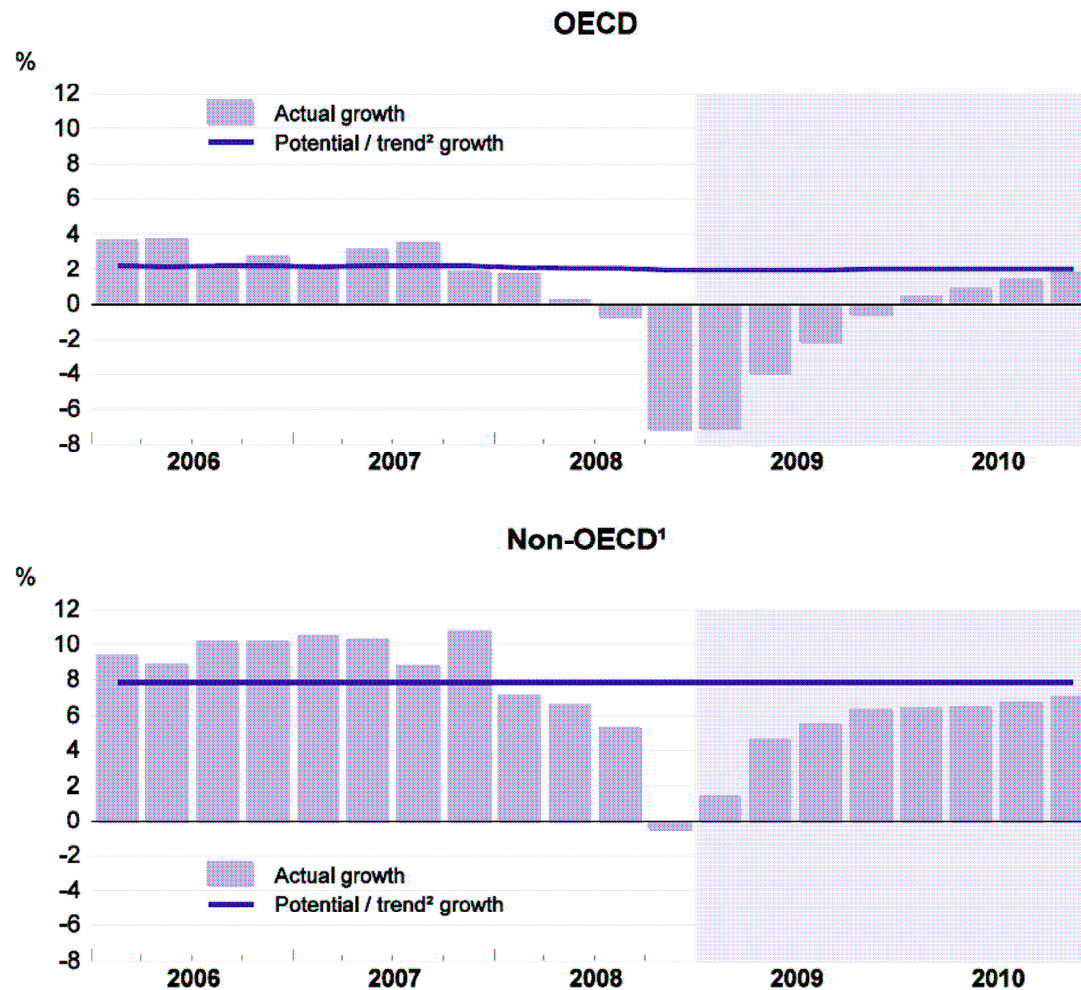

Note: 2009q1 is an estimate.

Source: OECD.

OECD: majanduskasvu taastumist ei ole oodata enne 2010.a

Soome ja Rootsi majanduse väljavaated

- Võrreldes aasta alguse prognoosidega palju negatiivsem vaade
- Peamine tegur ekspordi langus, sisemajanduse riskid väiksemad kui 1990. aastate alguses
- SKP langus 2009 Soomes -5%, Rootsis üle -4%
- Tööpuudus lähiaastatel kõrge (10-11%)
- Garantiid finantssektorile (eelkõige Rootsis)
- Abipaketid majanduse toetamiseks

Ettevaatlikum suhtumine EL uutesse liikmesriikidesse

Nn. “Ida-Euroopa” riskid on investorite silmis tõusnud:

- Riskipreemiad kallinenud
- Reitingud alanenud kohati allapoole investeerimistaset
- Finantseerimine raskem
- IMFi abiprogramme leiab nii EL uutes liikmesriikides, EL kandidaatriikides kui SRÜ riikides

Eesti võrdluses Läti ja Islandiga

1. Eesti eelarvepositsioon on tugevam ja valitsus on suutnud eelnevatel aastatel koguda suured reservid
2. Eesti pangandussüsteem kuulub pea täielikult Põhjamaade pangagruppide koosseisu
3. Eesti krooni kurss püsib muutumatu kuni euro kasutuselevõtuni

Eesti Pank
Bank of Estonia

Kuidas Eestis muutunud
oludega toime tulla?

Riskid Eesti majanduses on märkimisväärselt vähenenud

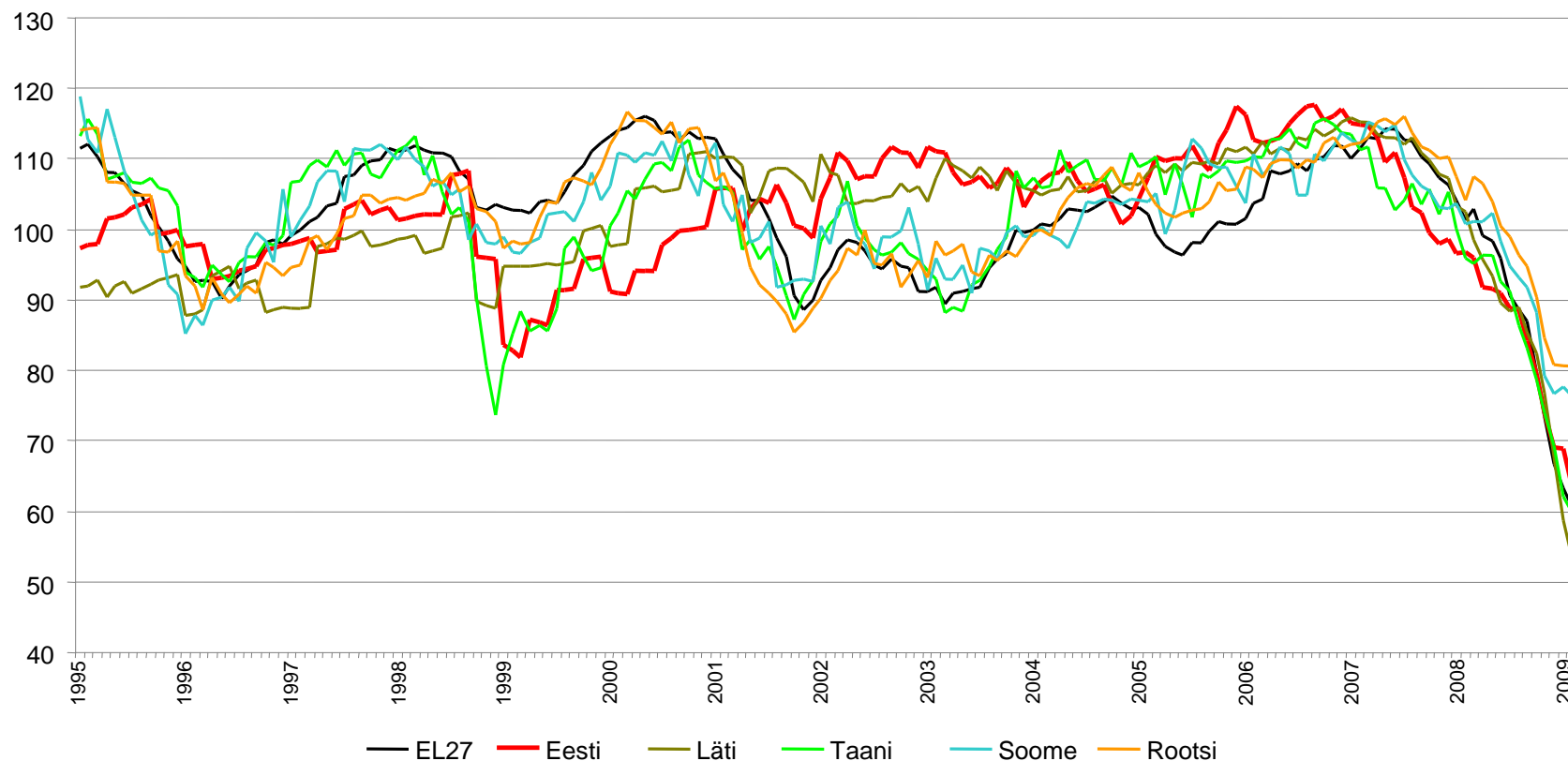
- Eesti jooksevkonto defitsiit on järsult vähenenud
- Pangandussektori kapital ja likviidsus on piisav
- Eesti välisvõlgnevus on jätkusuutlik – Eesti võlakoormus suhtena SKPsse ei ületa ELi keskmist
- Tööturu paindlikkust iseloomustab palgakulude kiire vähenemine ja tööpuuduse kasv
- Euroalaga ühinemine on poliitilise tahte korral reaalne 2011. aastal

Majanduse kindlustunde indikaator langeb kogu Euroopa Liidus

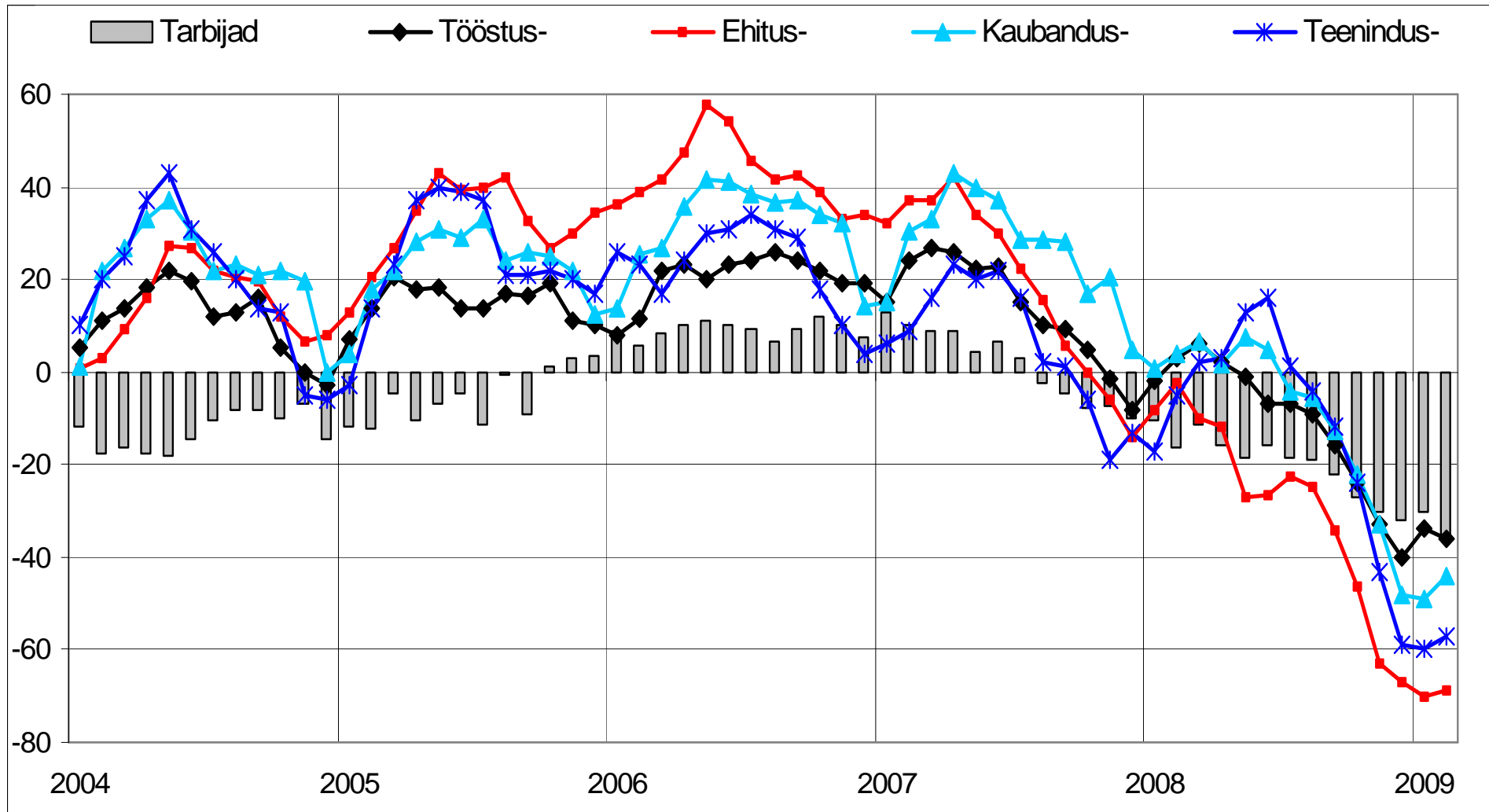

Majanduse kindlustunde indikaator

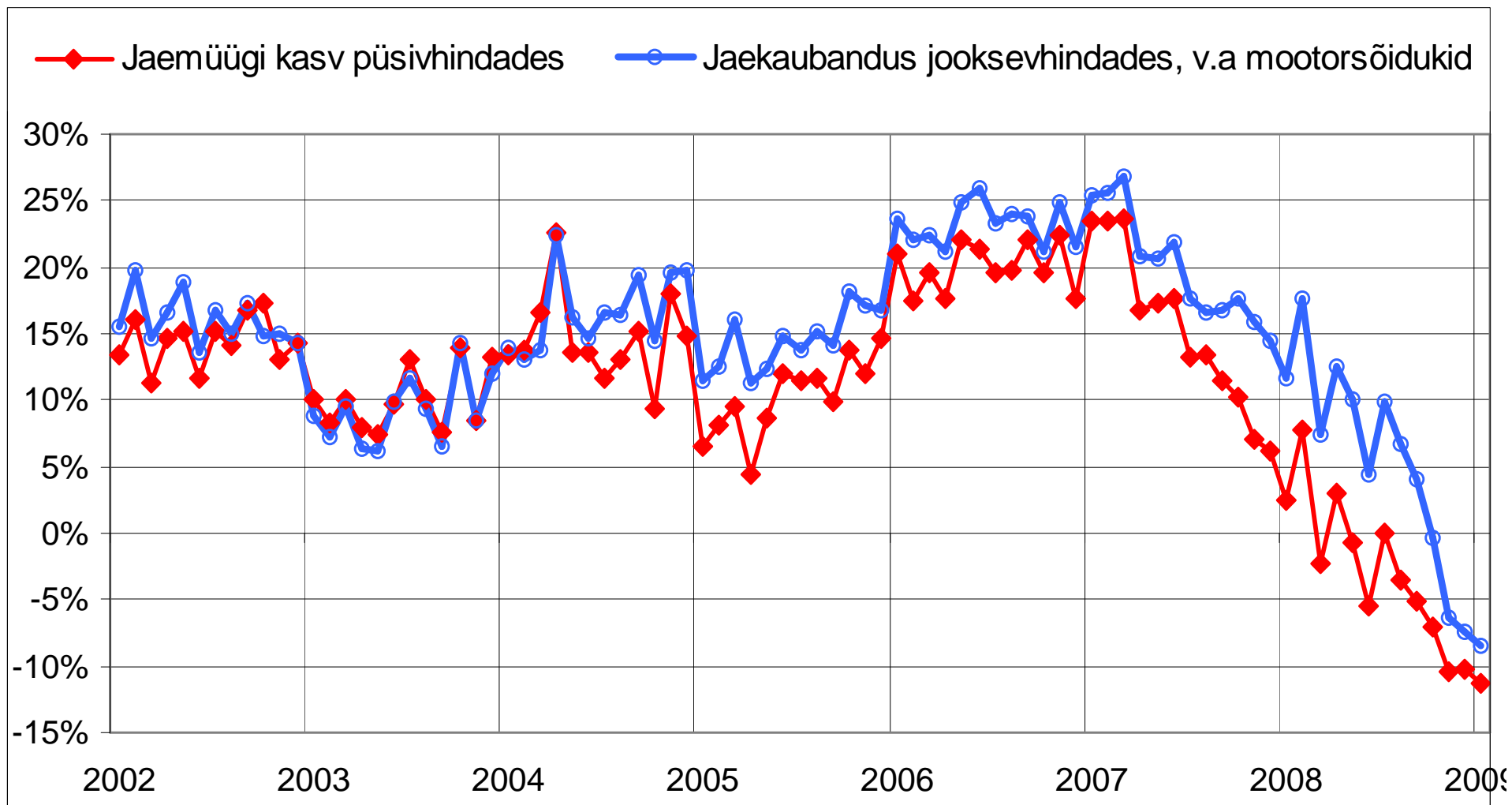

Allikas: Eurostat

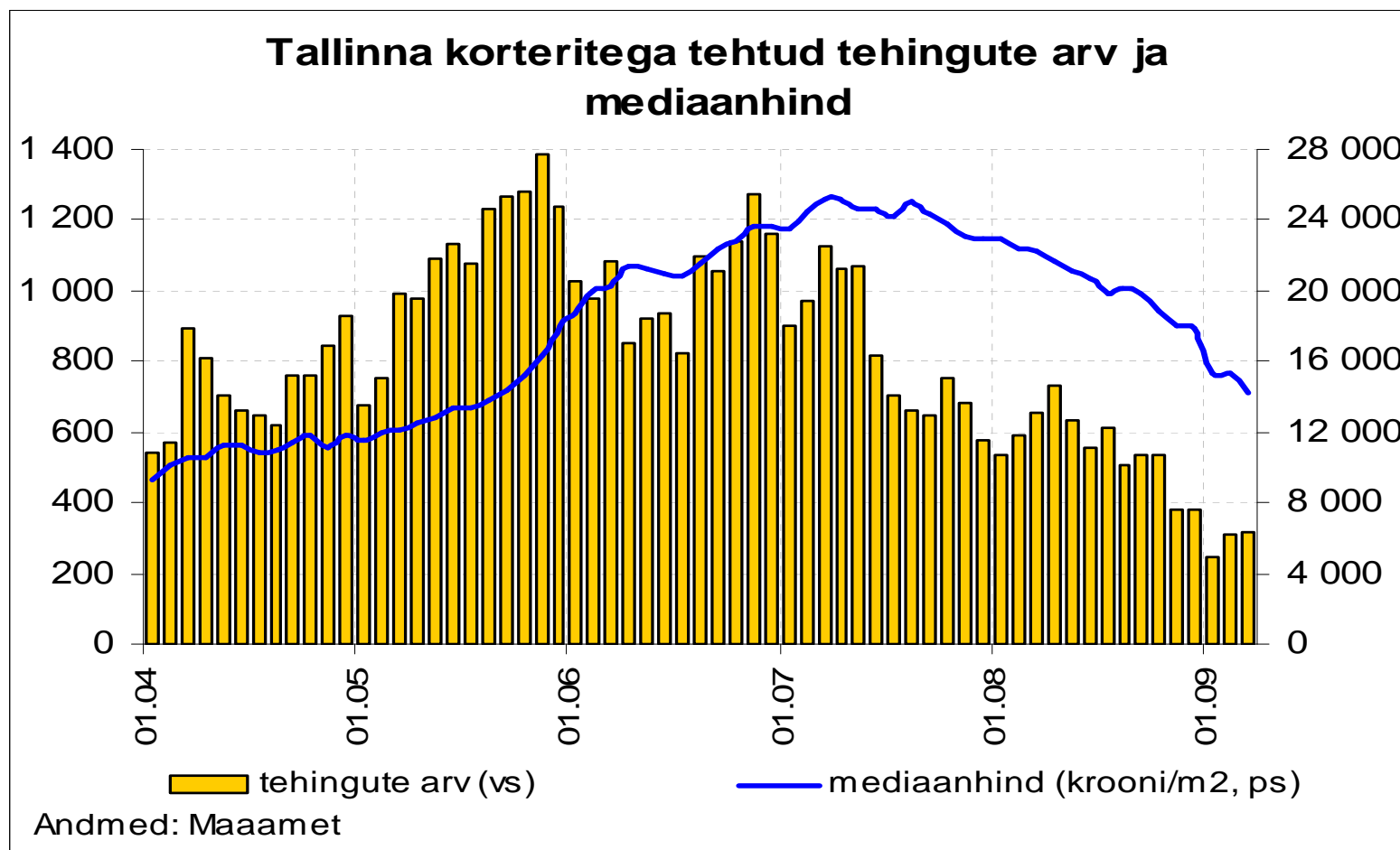
EKI baromeetrid: ootused veidi paranesid kaubanduses ja teeninduses

Jaemüügi langus jätkus

Kinnisvaraturu aktiivsus püsib madal

Eesti Panga prognoos veebruaris 2009

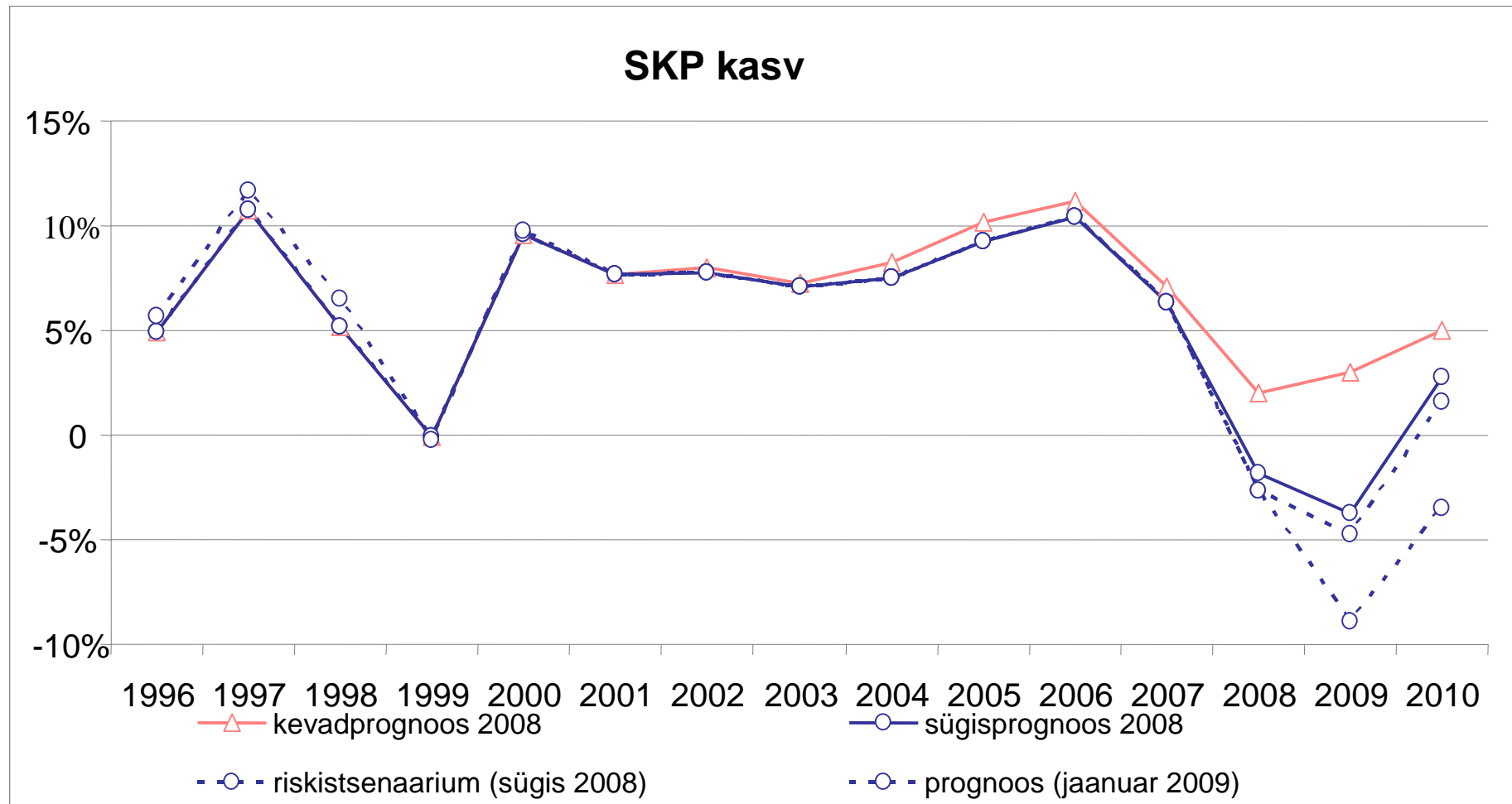

	Eesti Panga prognoos	2007	2008	2009**	2010**
SKP (mld kroon)	Põhistsenaarium	239	248	242	245
	Lisastsenaarium	239	248	230	222
SKP kasv (%)	Põhistsenaarium	6,3	-3,6	-5,5	1,0
	Lisastsenaarium	6,3	-3,6	-8,9	-3,5
Inflatsioon (%)	Põhistsenaarium	6,8	10,6	2,0	0,3
	Lisastsenaarium	6,8	10,6	0,2	-1,7

** Prognoos

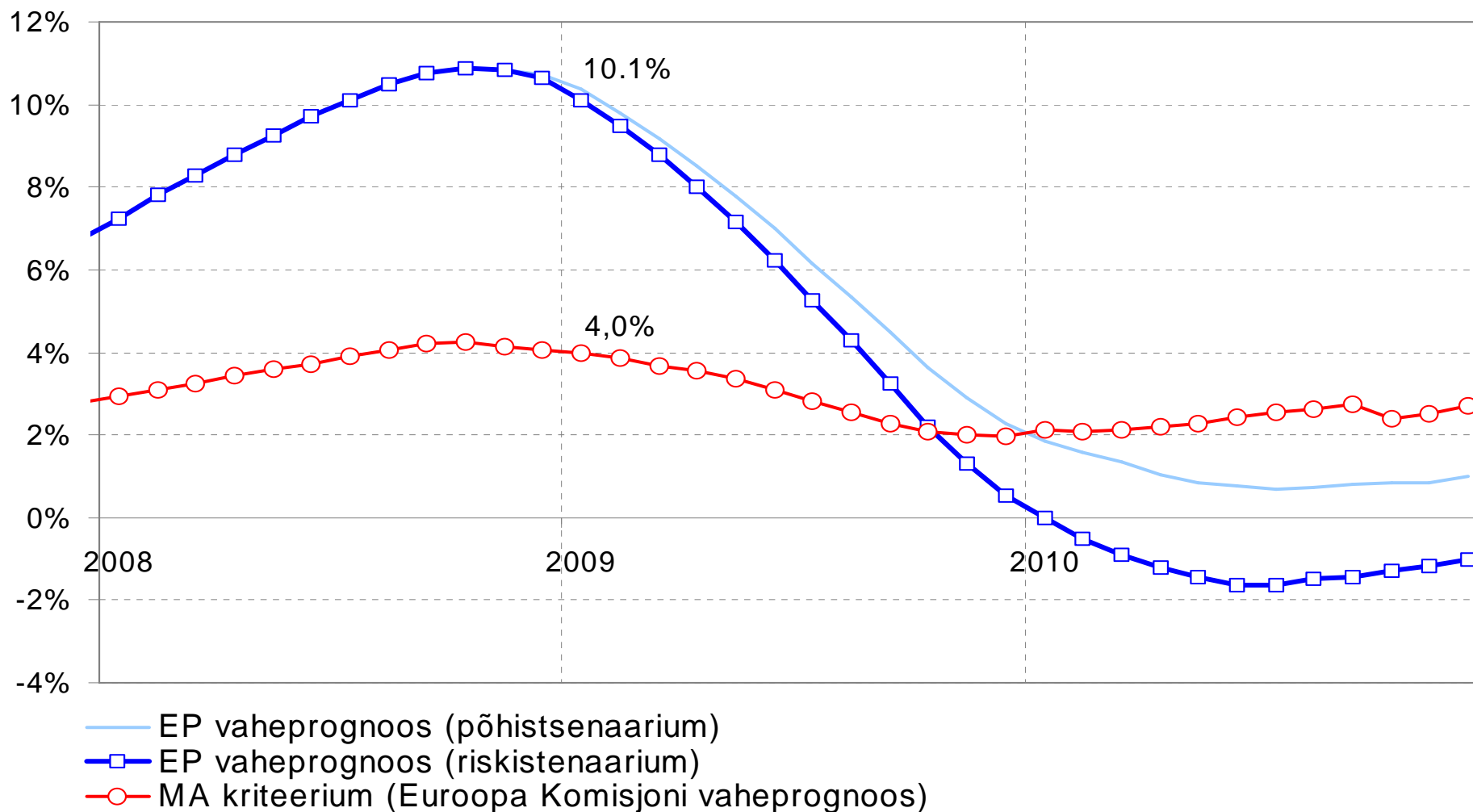

Riskistsenaariumi tõenäosus on kasvanud

Võimalused euro kasutuselevõtuks on oluliselt kasvanud

Eelarvepoliitika peab vaatama pikemalt ette

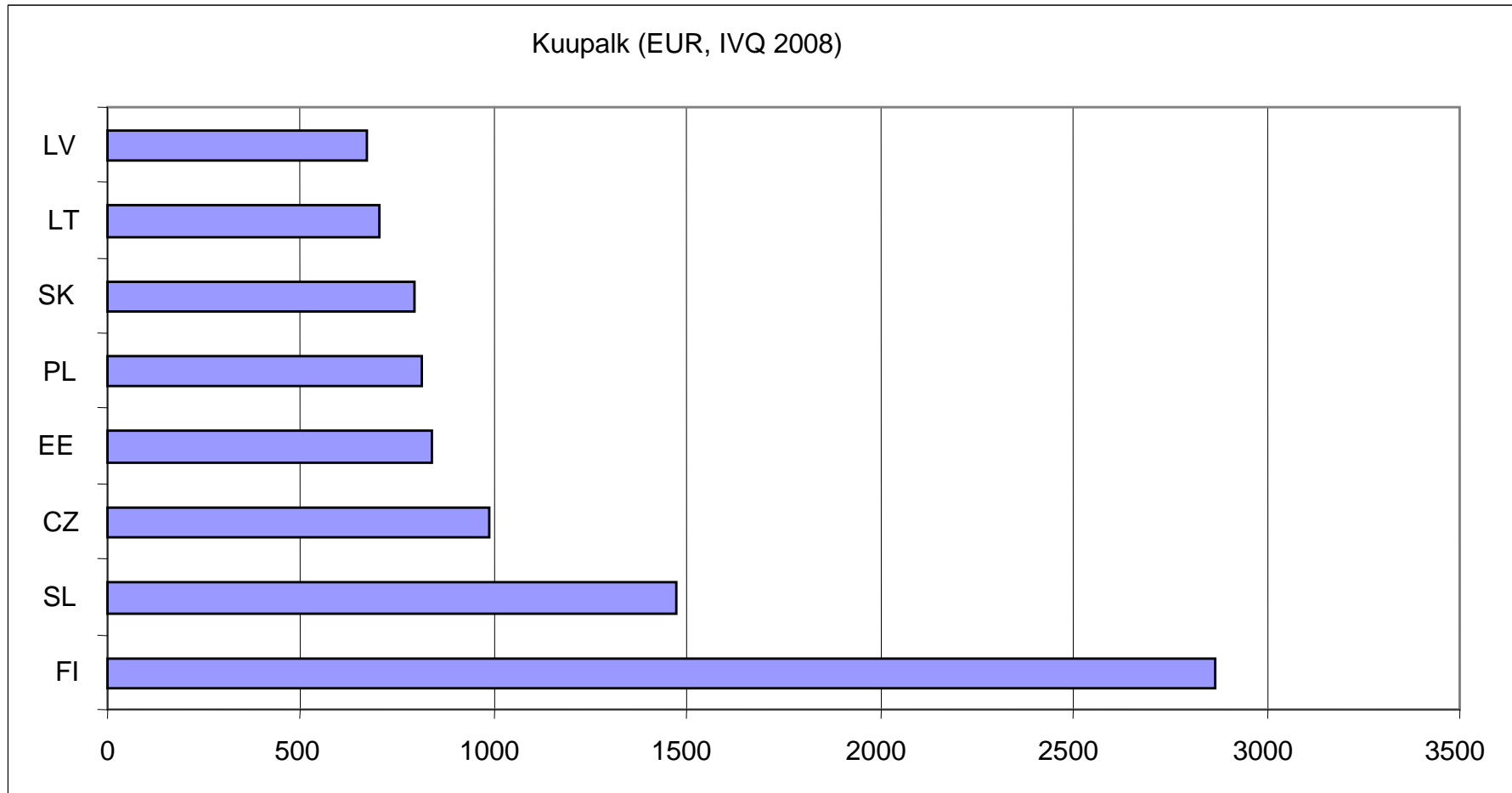
- Praegustes oludes võib eelarve puudujääki aktsepteerida tingimustel, kui
  - puudujääk on ajutine
  - on olemas selge plaan eelarve tasakaalustamiseks majandusolukorra paranedes
  - puudujääk ei ohusta euro kasutuselevõttu
- Konservatiivsed tulueeldused ja valmisolek täiendavateks kärbeteks nii 2009 kui 2010
- Eelarvepoliitika eesmärk peab olema ülejääk üle majandustsükli

Mis on Eesti konkurentsieelis tulevikus?

- Uus tõus põhineb **otseinvesteeringutel ja tootlikkuse uuel tõusul**, võlapõhine kasv on ümber
- Põhjamaade suunal on **potentsiaal** nii tootmise kui teenuste vallas
- Kohustuslik stsenaarium äriplaanis: **madalseis kestab kauem kui paar aastat**
- Riigi **parim tugi** ettevõtjale on **usaldusväärne majanduspoliitika** – madal inflatsioon ja 3% piiridesse jääv eelarvedefitsiit loovad eeldused euro kasutuselevõtuks 2011
- **Euro kasutuselevõtt on Eesti kõige olulisem majanduspoliitiline eesmärk**

Eestil on oluline konkurentsieelis tööjõukulude osas

Allikad: Riiklikud Statistikaametid

Eesti Pank
Bank of Estonia

Täna!